

30.11.2018 *Uczelnia Łazarskiego
w Warszawie*

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

Konferencja

organizatorzy:

patroni:

Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych
Samorząd Zawodowy Doradców Restrukturyzacyjnych

partnerzy:

patroni medialni:

organizator techniczny:

Tomczak | Stanisławski

Moderator – prof. zw. dr hab. Adam Olejniczak

CZĘŚĆ I.

Materialne aspekty roszczenia ze skargi pauliańskiej

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

r.pr. Bartosz Sierakowski

Jurysdykcja krajowa w sprawach ze skargi pauliańskiej w świetle orzecznictwa TSUE

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

prof. zw. dr hab. Wojciech Popiołek, UŚ

Prawo właściwe w sprawach ze skargi pauliańskiej

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

prof. zw. dr hab. Piotr Machnikowski

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Istota oraz skutki bezskuteczności czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

30.11.2018 *Uczelnia Łazarskiego
w Warszawie*

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

Konferencja

organizatorzy:

patroni:

Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych
Samorząd Zawodowy Doradców Restrukturyzacyjnych

partnerzy:

Wolters Kluwer

patroni medialni:

organizator techniczny:

Tomczak | Stanisławski

Moderator: prof UWr dr hab. Izabella Gil

CZĘŚĆ II.

Dochodzenia roszczenia ze skargi pauliańskiej

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Dr hab. Małgorzata Manowska

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACENIAMI

Przebieg postępowania - uwagi na tle orzecznictwa sądowego

30 listopada 2018 r.

Konferencja „Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika
dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli”

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Zakres podmiotowy skargi pauliańskiej

Wyrok SN z dnia 29 stycznia 2009 r., V CSK 282/08, LEX nr 619665

- 1) Roszczenie dochodzone na podstawie art. 59 k.c. i roszczenie dochodzone na podstawie art. 531 § 2 k.c. są odmiennymi roszczeniami ze znacznie zróżnicowanymi przesłankami.
- 2) W świetle art. 383 k.p.c. za niedopuszczalną uznać należy dokonaną dopiero w postępowaniu apelacyjnym zmianę żądania pozwu, polegającą na wyeksponowaniu nowego uzasadnienia zgłoszonego żądania wynikającego z powołania się na przesłanki innego przepisu prawa materialnego, wskazanego jako nowa podstawa materialnoprawna dochodzonego roszczenia.

Zakres podmiotowy skargi pauliańskiej

Wyrok SN z dnia 28 listopada 1995 r., I CRN 218/95, LEX nr 24933

- Art. 527 k.c. pozwala na uznanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną. Bezskuteczność ta ma charakter względny, ponieważ zachodzi tylko w stosunku do wierzyciela, który czynność zaskarżył. Uzyskanie przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego stwierdzającego bezskuteczność czynności dłużnika pozwala na zaspokojenie się z przedmiotu majątkowego, który wskutek czynności prawnej wyszedł z majątku dłużnika lub do niego nie wszedł i znajduje się we władaniu osoby trzeciej (art. 532 k.c.). Wynika z tego, że art. 527 i nast. k.c. w przeciwieństwie do art. 59 k.c. chroni wyłącznie wierzytelność pieniężną.

Wyrok SN z dnia 5 stycznia 1971 r.

III CZP 88/70, OSNC 1971, nr 7 - 8, poz. 131

- Skoro w grę wchodzi niewypłacalność dłużnika, która powstała w warunkach art. 527 i nast. k.c., to ma zastosowanie z tą instytucją skargi pauliańskiej związany art. 534 k.c., choćby nawet jednocześnie zachodził zbieg obu grup norm, czego nie można wyjątkowo wyłączyć, a więc wówczas, gdy zawarta przez dłużnika z osobą trzecią umowa nie tylko wyłącza zadośćuczynienie roszczeniu wierzyciela o spełnienie świadczenia, ale także gdy dłużnik stał się niewypłacalny.

Wyrok SN z dnia 13 lutego 1970 r., III CRN 546/69, OSNC 1970/10/192

- W sytuacji objętej hipotezą art. 59 k.c. bezskuteczność umowy w stosunku do osoby trzeciej działa przeciwko wszystkim kontrahentom umowy, wobec czego powództwo o uznanie umowy za bezskuteczną powinno być skierowane przeciwko wszystkim tym kontrahentom (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1969 r. III CZP 65/69 - OSNCP 1970, poz. 28). Natomiast roszczenie o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli - ze względu na zamierzony skutek, jakim jest umożliwienie wierzycielowi zaspokojenia w drodze egzekucji przysługującej mu przeciwko dłużnikowi wierzytelności z przedmiotów majątkowych, które wyszły z majątku dłużnika lub do niego nie weszły - powinno być, stosownie do dyspozycji art. 531 k.c., dochodzone tylko przeciwko osobie, która wskutek tej czynności odniosła korzyść majątkową.

Legitymacja bierna w przypadku rozporządzenia korzyścią

Wyrok SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 330/06, LEX nr 610101

■ Ubezskutechnienie czynności prawnej obejmującej rozporządzenie przez osobę trzecią korzyścią majątkową uzyskaną w wyniku krzywdzącej wierzyciela czynności prawnej z dłużnikiem wymaga wykazania, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła wiedzieć (art. 527 k.c.) oraz, że o powyższych okolicznościach wiedziała osoba, na rzecz której rozporządzenie nastąpiło (art. 531 § 2 k.c.). Udowodnieniu pierwszej z wymienionych przesłanek służy skuteczne wytoczenie powództwa przeciwko osobie trzeciej o uznanie za bezskuteczną wobec powodowego wierzyciela czynności prawnej pomiędzy dłużnikiem a tą osobą trzecią (art. 531 § 1 k.c.), albo skuteczne przedstawienie w procesie przeciwko kontrahentowi osoby trzeciej dowodów wskazujących na działanie dłużnika i osoby trzeciej ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Dla uznania za bezskuteczną wobec wierzyciela występującego ze skargą pauliańską czynności pomiędzy kontrahentem osoby trzeciej rozporządzającej uzyskaną korzyścią majątkową a tą osobą wymagane jest ponadto wykazanie, że kontrahent miał pozytywną wiedzę o tego rodzaju świadomości dłużnika i osoby trzeciej jaką przewiduje art. 527 § 1 k.c.

Zbycie korzyści majątkowej przez osobę trzecią w toku procesu

Wyrok SN z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CSK 222/13, LEX nr 1433725

- Mimo zatem pozbycia się uzyskanej korzyści, zarówno osoba trzecia, jak i następca prawny osoby trzeciej zachowują bierną legitymację procesową wynikającą, dla osoby trzeciej z art. 531 § 1, a dla następcy prawnego z art. 531 § 2 k.c., co ma istotne wskazane wyżej konsekwencje praktyczne.
- W świetle powyższych uwag, przytoczony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 531 § 2 k.c. przez przyjęcie istnienia biernej legitymacji procesowej pozwanego w zakresie żądania uznania za bezskuteczną darowizny na jego rzecz z dnia 30 grudnia 2008 r., mimo iż pozbył się on przedmiotu tej darowizny wskutek "zwrotnej" darowizny z dnia 13 lipca 2011 r., musi być uznany za chybiony. Jak wyjaśniono, bierna legitymacja procesowa przysługuje na podstawie art. 531 § 2 k.c., następcy prawnemu osoby trzeciej niezależnie od pozostawania uzyskanej przez niego korzyści w jego majątku.
- Sąd Najwyższy uznał, że możliwe było w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy ustalenie przesłanek z art. 531 par. 2 k.c. bez udziału kolejnego nabywcy wierzytelności, gdyż nabywcą tym była pierwotna osoba trzecia (podmiot czynności prawnej „A”), a sama czynność była nieodpłatna.

Czy art. 192 pkt 3 k.p.c. ma zastosowanie w sprawach ze skargi pauliańskiej?

Uchwała SN z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZP 38/10, LEX nr 578585

- Przepis art. 192 pkt 3 k.p.c. ma zastosowanie w wypadku zbycia nieruchomości przez dłużnika w toku sprawy o zobowiązanie go do złożenia oświadczenia woli o zawarciu przyrzeczonej umowy sprzedaży tej nieruchomości.
- Wyrok stwierdzający zawarcie umowy nie stanowi tytułu uprawniającego do windykacji nieruchomości, a jego treść nie jest także wystarczającą podstawą dokonania wpisu własności w księdze wieczystej, w której figuruje inna osoba, niż strona zobowiązana w orzeczeniu. Drogą realizacji takiego wyroku w stosunku do nabywców nie jest postępowanie przewidziane w art. 788 § 1 k.p.c., wierzyciel może natomiast skorzystać z drogi procesu o ustalenie, że zobowiązanym wobec niego w zakresie obowiązku rzeczowego wynikającego z umowy przyrzeczonej ujętej w wyroku jest nabywca rzeczy lub wytoczyć powództwo o wydanie nieruchomości (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1951 r., C 689/50).

Zakres przedmiotowy postępowania w sprawie ze skargi pauliańskiej - sprecyzowanie wierzytelności podlegającej ochronie

Wyrok SN z 13 kwietnia 2011 r., V CSK 313/10, LEX nr 1027200

1) Przepis art. 527 § 1 k.c. traktuje o ochronie realnie istniejącej wierzytelności, która stanowi również podstawę do ustaleń związanych z niewypłacalnością dłużnika, czy też jego niewypłacalnością w większym stopniu. Wyznacza ona także zakres egzekucji, jaką wierzyciel będzie miał prawo prowadzić w stosunku do przedmiotu zaskarżonej czynności, będącego własnością osoby trzeciej, realizując względną bezskuteczność dokonanego tą czynnością rozporządzenia.

2) Można rozważać, w okolicznościach konkretnej sprawy, przyznanie wierzycielowi ochrony objętej art. 527 § 1 k.c., jeżeli tytuł zobowiązania dłużnika jest niewątpliwy, ale wysokości wierzytelności nie jest on jeszcze w stanie dokładnie określić, a za taką ochroną przemawia dostatecznie wykazany interes. Nie dotyczy to jednak sytuacji, w której wierzyciel dysponuje niekwestionowanym tytułem egzekucyjnym.

Wyrok SN z dnia 13 lutego 1970 r., III CRN 546/69, OSNC 1970, nr 10, poz. 192

- Zarówno wtedy, gdy chodzi o uznanie na podstawie art. 59 k.c. za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy uniemożliwiającej zadośćuczynienie roszczeniu powoda, jak i wtedy, gdy uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela zmierza na podstawie art. 527 i nast. k.c. do zapewnienia mu ochrony wobec niewypłacalności dłużnika, sentencja wyroku uwzględniającego powództwo powinna określać konkretne roszczenie (art. 59 k.c.) albo konkretną wierzytelność (art. 527 k.c.), których zaspokojeniu ma służyć uznanie umowy lub innej określonej czynności prawnej za bezskuteczną wobec powoda.

Uchwała SN z dnia 11 października 1995 r., III CZP 139/95, OSNC 1996/1/17

- Uwzględniając powództwo na podstawie art. 527 k.c., sąd powinien określić wierzytelność zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym.

Oznaczenie wartości przedmiotu sporu w sprawie ze skargi pauliańskiej

Postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2007 r., IV CZ 105/06, LEX nr 258555

■ W sprawie opartej na roszczeniu z art. 527 k.c. (tzw. skarga pauliańska) wartość przedmiotu sporu powinna być określona jako kwota równa wierzytelności powoda, która ma być chroniona tą skargą. Uwzględnienie powództwa oznacza bowiem, że wierzyciel może z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej, dochodzić zaspokojenia

tej wierzytelności z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności prawnej uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły (art. 532 k.c.). Przedmiotem ochrony jest tu zatem wierzytelność powoda, która nie mogła zostać zaspokojona na skutek krzywdzącej wierzyciela czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią i wierzytelność ta, określona kwotowo, stanowi wartość przedmiotu sporu, zgodnie z zasadami art. 19 § 2 i art. 20 k.p.c.

Postanowienie SN z dnia 7 maja 2008 r., II CZ 25/08, LEX nr 420391

- W sprawie, w której powód nie dochodzi ani wierzytelności z odsetkami, ani zaległych odsetek, domaga się natomiast uznania umowy sprzedaży za bezskuteczną w celu zaspokojenia wierzytelności z ustawowymi odsetkami od określonego dnia norma art. 20 k.p.c. nie znajduje zastosowania.
- W sprawie, w której przedmiotem powództwa jest roszczenie przewidziane w art. 527 k.c., dla oznaczenia wartości przedmiotu sporu miarodajne są dwie wartości: albo wartość tego, co na skutek zaskarżonej czynności z majątku dłużnika wyszło lub do niego nie weszło, albo wysokość wierzytelności zaskarżającego wierzyciela - w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa.

Szczególna treść i moc wyroku w sprawie ze skargi pauliańskiej

Uchwała SN z dnia 11 października 1995 r., III CZP 139/95, OSNC 1996/1/17

- Uwzględniając powództwo na podstawie art. 527 k.c., sąd powinien określić wierzytelność zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym.

Wyrok SN z dnia 13 lutego 1970 r., III CRN 546/69, OSNC 1970, nr 10, poz. 192

- Zarówno wtedy, gdy chodzi o uznanie na podstawie art. 59 k.c. za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy uniemożliwiającej zadośćuczynienie roszczeniu powoda, jak i wtedy, gdy uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela zmierza na podstawie art. 527 i nast. k.c. do zapewnienia mu ochrony wobec niewypłacalności dłużnika, sentencja wyroku uwzględniającego powództwo powinna określać konkretne roszczenie (art. 59 k.c.) albo konkretną wierzytelność (art. 527 k.c.), których zaspokojeniu ma służyć uznanie umowy lub innej określonej czynności prawnej za bezskuteczną wobec powoda.

**Wyrok SN z dnia 28 grudnia 1976 r.
III CRN 302/76, OSNC 1977, nr 7, poz. 121**

- Wyrok uwzględniający powództwo jest nadto błędnie sformułowany, gdyż czynność objęta aktem notarialnym z dnia 12.I.1974 r. została uznana za bezskuteczną erga omnes, a nie tylko wobec powodów. Nie została również określona w sentencji konkretna wierzytelność, której ochronie ma służyć uznanie czynności objętej aktem notarialnym za bezskuteczną, a co według powołanego wyroku Sądu Najwyższego powinno nastąpić.

Postanowienie SN z dnia 4 grudnia 1997 r., I CZ 176/97, LEX nr 1226930

- Z uwagi na przedstawioną treść regulacji art. 527 § 1, 531 § 1 i 532 k.c., nie powinno budzić wątpliwości, iż - wbrew wyrażanemu odmiennemu zapatrywaniu (por. w szczególności orz. SN z 3 czerwca 1982 r., III CRN 105/82, OSP 1983, poz. 29) - wyrok ten kształtuje jedynie stosunek między osobą trzecią a dłużnikiem (ograniczając wobec wierzyciela skuteczność czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią), nie zaś zobowiązanie osoby trzeciej wobec wierzyciela. Zobowiązanie osoby trzeciej względem wierzyciela do znoszenia egzekucji z określonych przedmiotów majątkowych powstaje - jak trafnie podnosi się w najnowszym piśmiennictwie - z chwilą uprawomocnienia się wyroku uznającego bezskuteczność czynności prawnej wobec wierzyciela ex lege, bez potrzeby zamieszczenia w nim nakazu wyrażającego to zobowiązanie.

Dziękuję za uwagę!

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Dr hab. Tomasz Szanciłło
Sędzia Sądu Najwyższego Izba Cywilna

Zabezpieczenie roszczenia ze skargi pauliańskiej

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Art. 730. § 1. W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

Wniosek o zabezpieczenie przed wytoczeniem powództwa lub doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu a wniosek o zabezpieczenie po doręczeniu odpisu pozwu pozwanemu – problematyka „**pozwów na próbę**”, co w praktyce daje uprawnionemu (wnioskodawcy) pewien pogląd, czy jego roszczenie nie jest całkowicie nieuzasadnione (np. z powodu braku legitymacji procesowej, czy nieprzedstawienia dostatecznych dowodów).

Art. 730¹. § 1. Udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli **uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.**

§ 2. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

§ 3. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę.

Podstawy (warunki) zabezpieczenia roszczenia:

- uprawdopodobnienie roszczenia,
- uprawdopodobnienie istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Art. 243. Zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne, ilekroć ustawa przewiduje **uprawdopodobnienie** zamiast dowodu.

Postanowienie SN z 19.05.2006 r., III CZ 28/06

Uprawdopodobnienie jest wyjątkiem od reguły formalnego przeprowadzenia dowodu, działającym na korzyść strony powołującej się na określony fakt, to jednak nie oznacza to, że może ono w każdej sytuacji opierać się tylko na samych twierdzeniach strony. Odróżnienie aktu uprawdopodobnienia w stosunku do przeprowadzenia dowodu polega m.in. na tym, że uprawdopodobnienie przeprowadza się za pomocą środków nieskrępowanych wymaganiami stawianymi co do formy przez przepisy KPC.

Uprawdopodobnienie roszczenia ze skargi pauliańskiej

Jeżeli uprawniony opiera swoje żądanie na art. 527 k.c., to aby uzyskać zabezpieczenie, powinien uprawdopodobnić przesłanki takiego powództwa wymienione w tym przepisie, a więc że:

- 1) posiada wierzytelność wobec dłużnika,
- 2) dokonując danej czynności prawnej, dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, zaś w wypadku przyszłych wierzycieli – dłużnik działał w zamiarze ich pokrzywdzenia,
- 3) w wyniku tej czynności prawnej dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności,
- 4) osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć – przy czym jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku lub przedsiębiorca pozostający z nim w stałych stosunkach gospodarczych, domniemywa się, że wiedzieli oni, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 527 § 3 i 4 k.c.).

Postanowienia: SA w Lublinie z 30.05.2011 r., I ACz 462/11; SA we Wrocławiu z 28.02.2012 r., I ACz 373/12; SA w Katowicach z 20.09.2012 r., I ACz 850/12.

Udzielenie zabezpieczenia nie przesądza sprawy merytorycznie, a postępowanie to ma na celu udzielenie natychmiastowej ochrony interesów powodów jedynie w oparciu o wystarczającą ku temu przesłankę „uprawdopodobnienia” roszczenia na gruncie art. 730¹ § 1 k.p.c. Uprawdopodobnienie nie daje więc pewności co do prawdziwości twierdzeń o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz pozwala jedynie przyjąć, że jest ono prawdopodobne. W postępowaniu zabezpieczającym strona nie musi przeto udowodnić istnienia roszczenia, a sąd na tym etapie nie rozstrzyga sprawy merytorycznie. Uwiarygodnienie roszczenia nie wymaga przedstawienia na tym etapie postępowania niepodważalnych dowodów na okoliczność, że roszczenie jest usprawiedliwione. Należy więc przyjąć, że **roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli istnieje wiarygodna szansa na jego istnienie**. Niewątpliwie jednak ów wniosek może się nie ostać w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, co jednak nie ma wpływu na ocenę zasadności udzielenia zabezpieczenia. Istota postępowania zabezpieczającego wyraża się bowiem w tym, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego.

Postanowienia SA we Wrocławiu: z 30.01.2012 r., I ACz 67/12 i z 23.04.2012 r., I ACz 530/12

Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli *prima facie* istnieje znaczna szansa jego istnienia.

Postanowienie SA w Rzeszowie z 27.12.2013 r., I ACz 984/13

Przesłanka uprawdopodobnienia roszczenia będzie spełniona, jeśli wnioskodawca przedstawi materiał, niekoniecznie spełniający wymogi stawiane przez przepisy o postępowaniu dowodowym, z którego można jednak wynieść ze znacznym stopniem prawdopodobieństwa, iż roszczenie rzeczywiście istnieje.

Interes prawny w zabezpieczeniu roszczenia ze skargi pauliańskiej

Interes prawny:

- w wąskim znaczeniu: brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia,
- w szerokim znaczeniu: brak zabezpieczenia w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Orzeczenia obejmujące roszczenia:

- które nadają się do egzekucyjnego wykonania (np. roszczenie o zapłatę, o wydanie),
- które nie nadają się do egzekucyjnego wykonania (np. roszczenie ze skargi pauliańskiej).

Art. 743. § 1. Jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania tego postanowienia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym, z tym jednak, że sąd **nadaje postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia klauzulę wykonalności z urzędu.** (...)

§ 2. Jeżeli z uwagi na swą treść postanowienie podlega wykonaniu w inny sposób, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tego sposobu. Podstawą przeprowadzenia postępowania jest wtedy **postanowienie zaopatrzone z urzędu** przez przewodniczącego **we wzmiankę o wykonalności.**

Art. 531. § 1. Uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje **w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej**, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową.

§ 2. W wypadku **gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią**, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne.

Wyrok SN z 3.03.2017 r., I CSK 157/16

Biernie legitymowanym w sprawie żądania, którego dotyczy art. 531 § 1 k.c., jest tylko osoba trzecia, a w sprawie żądania, którego dotyczy art. 531 § 2 k.c. – tylko wskazany w tym przepisie następca prawny osoby trzeciej.

Jeżeli osoba trzecia zbędzie przedmiot majątkowy, którego dotyczyła czynność prawna objęta skargą pauliańską:

- osoba trzecia, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową, zachowuje legitymację bierną w sprawie ze skargi pauliańskiej także wtedy, gdy przed doręczeniem pozwu rozporządziła uzyskaną korzyścią na rzecz innej osoby (uchwała SN z 24.2.2011 r., III CZP 132/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 112),
- osoba trzecia ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c. lub art. 409 k.c. (przy czym możliwość skorzystania z tej drugiej podstawy jest sporna szczególnie w doktrynie),
- wierzyciel musi wystąpić z roszczeniem pauliańskim przeciwko osobie „czwartej”, co implikuje wykazanie dodatkowych przesłanek z art. 531 § 2 k.c. (osoba, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną lub rozporządzenie było nieodpłatne).

W konsekwencji, uprawdopodobnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu roszczenia ze skargi pauliańskiej polega na uprawdopodobnieniu, że istnieje **realna obawa wyzbycia się** przez obowiązanego (osobę trzecią) **składnika majątku** objętego czynnością prawną, której dotyczy skarga pauliańska!!!

Takimi środkami uprawdopodobnienia mogą być np.:

- ogłoszenie o zamiarze zbycia nieruchomości,
- oświadczenie przedstawiciela biura nieruchomości, że dana nieruchomość znajduje się w ofercie tego biura jako przeznaczona do sprzedaży.

Sposoby zabezpieczenia roszczenia ze skargi pauliańskiej

Art. 747. Zabezpieczenie **roszczeń pieniężnych** następuje przez:

- 1) zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego;
- 2) obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową;
- 3) ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania nieruchomości, która nie ma urządzonej księgi wieczystej lub której księga wieczysta zaginęła lub uległa zniszczeniu;
- 4) obciążenie statku albo statku w budowie hipoteką morską;
- 5) ustanowienie zakazu zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- 6) ustanowienie zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym obowiązanego albo zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego obowiązanego.

Art. 755. § 1. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest **roszczenie pieniężne**, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może:

- 1)** unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania;
- 2)** ustanowić zakaz zbywania przedmiotów lub praw objętych postępowaniem;
- 3)** zawiesić postępowanie egzekucyjne lub inne postępowanie zmierzające do wykonania orzeczenia;
- 4)** uregulować sposób roztoczenia pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem;
- 5)** nakazać wpisanie stosownego ostrzeżenia w księdze wieczystej lub we właściwym rejestrze.

§ 2¹. Przepisu art. 731 nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków.

Wybór sposobu zabezpieczenia:

1. zależy od rodzaju zabezpieczanego świadczenia (roszczenie pieniężne czy niepieniężne) i sposobów zabezpieczenia wskazanych we wniosku (art. 738 k.p.c.);
2. sposób zabezpieczenia musi pozostawać w związku z zabezpieczanym roszczeniem (korelować z przedmiotem żądania), gdyż ma umożliwić uprawnionemu realną ochronę jego interesów;
3. sąd musi uwzględnić interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.) – zasada proporcjonalności.

Postanowienie SA w Rzeszowie z 24.05.2013 r., I ACz 302/13

W wypadku roszczenia niepieniężnego sąd powinien zastosować taki sposób zabezpieczenia, który zapewni w konkretnej sytuacji osiągnięcie celu postępowania, korzystając ze sposobów zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych (art. 755 § 1 k.p.c.), jak i pieniężnych (art. 747 k.p.c.).

Zakaz zbywania i obciążania rzeczy lub prawa:

- 1) najefektywniejszy sposób w odniesieniu do nieruchomości, które mają urządzoną księgę wieczystą (wpis ostrzeżenia o takim zakazie w księdze III, który wyłącza wiarę publiczną ksiąg wieczystych);
- 2) sam zakaz zbywania może nie być wystarczający;
- 3) postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia ustanawiające zakaz zbywania lub obciążania nieruchomości albo spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej ostrzeżenia o zakazie zbywania lub obciążania tych praw; sąd, który wydał takie postanowienie, przekazuje to postanowienie sądowi dokonującemu wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej; wpisu dokonuje się z urzędu (art. 756³ § 1 i 2 k.p.c.);
- 4) gdy nieruchomość nie ma urządzonej księgi wieczystej albo gdy chodzi o rzeczy ruchome lub prawa majątkowe – obowiązany może w praktyce zbyć lub obciążyć taki składnik majątku (mimo zakazu), będąc zobowiązanym do naprawienia szkody wynikającej z deliktu.

Wpis ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu ze skargi pauliańskiej:

- 1) nie stanowi „stosownego ostrzeżenia” w rozumieniu art. 755 § 1 pkt 5 k.p.c. – nie uniemożliwia zbycia nieruchomości i nie wyłącza rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych (art. 5 i n. u.k.w.h.);
- 2) może mieć znaczenie dla przesłanki z art. 531 § 2 k.p.c., tj. wiedzy kolejnego nabywcy o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

Hipoteka przymusowa:

- 1) sporne w doktrynie i orzecznictwie (pozytywnie postanowienia: SA w Poznaniu z 18.06.2013 r., I ACz 991/13 i SA w Rzeszowie z 8.11.2013 r., I ACz 833/13; negatywnie postanowienia: SA w Warszawie z 30.09.2010 r., VI ACz 1471/10 i SA we Wrocławiu z 10.05.2012 r., I ACz 705/12, postanowienia SN: z 18.05.2012 r., IV CSK 560/11 i z 4.02.2015 r., IV CSK 170/14);
- 2) hipoteka zabezpiecza tylko nieruchomości pieniężną (art. 68 u.k.w.h.);
- 3) środek zabezpieczenia znacznie mniej uciążliwy dla obowiązanego niż zakaz zbywania, gdyż nie uniemożliwia rozporządzenia nieruchomością (art. 72 u.k.w.h.);
- 4) zbycie nieruchomości spowoduje, że egzekucja nie będzie możliwa w kontekście skargi pauliańskiej – jest możliwa w odniesieniu do roszczenia pieniężnego, jakie ewentualnie przysługuje uprawnionemu – zostaje zerwany związek między zabezpieczeniem a roszczeniem ze skargi pauliańskiej.

Anna Hrycaj

Przebieg postępowania ze skargi pauliańskiej w przypadku ogłoszenia upadłości wierzyciela, osoby trzeciej albo dłużnika

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAJNOWSZEJ KULTURY

SESJA PLAKATOWA

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Grzegorz Pobożniak

Wpływ upadłości osoby trzeciej ogłoszonej po wszczęciu przez wierzyciela pauliańskiego postępowania egzekucyjnego przeciw dłużnikowi na tryb i pierwszeństwo zaspokojenia wierzyciela pauliańskiego

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

30.11.2018 *Uczelnia Łazarskiego
w Warszawie*

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

Konferencja

organizatorzy:

patroni:

Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych
Samorząd Zawodowy Doradców Restrukturyzacyjnych

partnerzy:

Wolters Kluwer

patroni medialni:

organizator techniczny:

Tomczak | Stanisławski

Moderator: prof UG dr hab. Joanna Krucalak-Jankowska

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

CZĘŚĆ III.

Egzekwowanie wyroku uwzględniającego skargę pauliańską

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

30.11.2018

*dr Patryk Filipiak, WPiA UAM
FILIPIAKBABICZ Kancelaria Prawna
Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.*

Bezskuteczność czynności prawnych w upadłości

Propozycje legislacyjne

ZASKARŻANIE CZYNNOŚCI PRAWNEJ DŁUŻNIKA DOKONANEJ Z POKRZYWDZENIEM WIERZYTELI

Instytut Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością
Uczelni Łazarskiego w Warszawie

Założenia zmian:

- 1. Wzmocnienie gwarancji procesowych osoby trzeciej**
- 2. Ujednolicenie postępowania w przedmiocie: uznania czynności za bezskuteczną, ustalenia oraz przekazania składnika do masy upadłości**
- 3. Przyznanie pełnej inicjatywy syndykowi masy upadłości jako dysponentowi praw wierzycieli**
- 4. Usprawnienie postępowania**

Propozycje zmian:

- 1. Kognicja sądu upadłościowego również w sprawach na podstawie art. 527 k.c., z wyjątkiem art. 129 p.u.**
- 2. Sąd orzeka wyrokiem**
- 3. Apelacja do sądu okręgowego**
- 4. Skarga kasacyjna na zasadach ogólnych**
- 5. Terminy instrukcyjne dla sądu odwoławczego oraz zmiana Regulaminu (sprawa pilna)**
- 6. Stosowanie k.p.c. o postępowaniu zabezpieczającym**
- 7. Sąd na żądanie wskazuje osobę lub osoby obowiązane oraz określa zakres i termin spełnienia obowiązku**

prof. UAM dr hab. Paweł Grzegorzcyk

Sytuacja prawna wierzyciela pauliańskiego w razie wszczęcia przez wierzycieli osoby trzeciej egzekucji z jej majątku

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Status wierzyciela pauliańskiego w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko osobie trzeciej

Koncepcja dwóch tytułów wykonawczych

- tytuł przeciwko dłużnikowi (obowiązek świadczenia)
- tytuł przeciwko osobie trzeciej (nakaz „znoszenia”, „ścierpienia”, „dozwolenia” egzekucji”)
- Longchamps de Berier, Domański, Korzonek, Fiema, Ohanowicz, SN (C II 1334/37)

Tytuł wykonawczy przeciwko dłużnikowi

- nie ma potrzeby uzyskiwania tytułu przeciwko osobie trzeciej
- zaspokojenie w ramach postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi
- Łubkowski, Pyziak-Szafnicka, SN (utrwalony pogląd)

Pozycja wierzyciela pauliańskiego wobec wierzycieli osoby trzeciej

Koncepcja nienormowanego zbiegu egzekucji do tej samej rzeczy

- brak ustawowej metody rozwiązania zbiegu
- zawieszenie postępowania egzekucyjnego z wniosku wierzycieli osoby trzeciej - bezwzględna preferencja dla wierzyciela pauliańskiego (?)

Konkurencja w podziale (art. 1025 k.p.c.)

- sui generis „nadkategoria” po kosztach egzekucyjnych
- ustawowe pierwszeństwo (kategoria piąta)
- problem praw zastawniczych na rzecz wierzycieli osoby trzeciej

Powództwo o zwolnienie od egzekucji (art. 841 k.p.c.)

- podstawa - naruszenie prawa do zaspokojenia, które nie może zostać uwzględnione w podziale – alternatywa dla „nadkategorii” (por. par. 805 ZPO)
- bezwzględna preferencja wierzyciela pauliańskiego (?)

*dr Patryk Filipiak, WPiA UAM
FILIPIAKBABICZ Kancelaria Prawna
Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.*

Zaspokojenie wierzyciela pauliańskiego w postępowaniu upadłościowym osoby trzeciej

30.11.2018

Bezskuteczność czynności prawnej dłużnika dokonanej
z pokrzywdzeniem wierzycieli - Konferencja

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

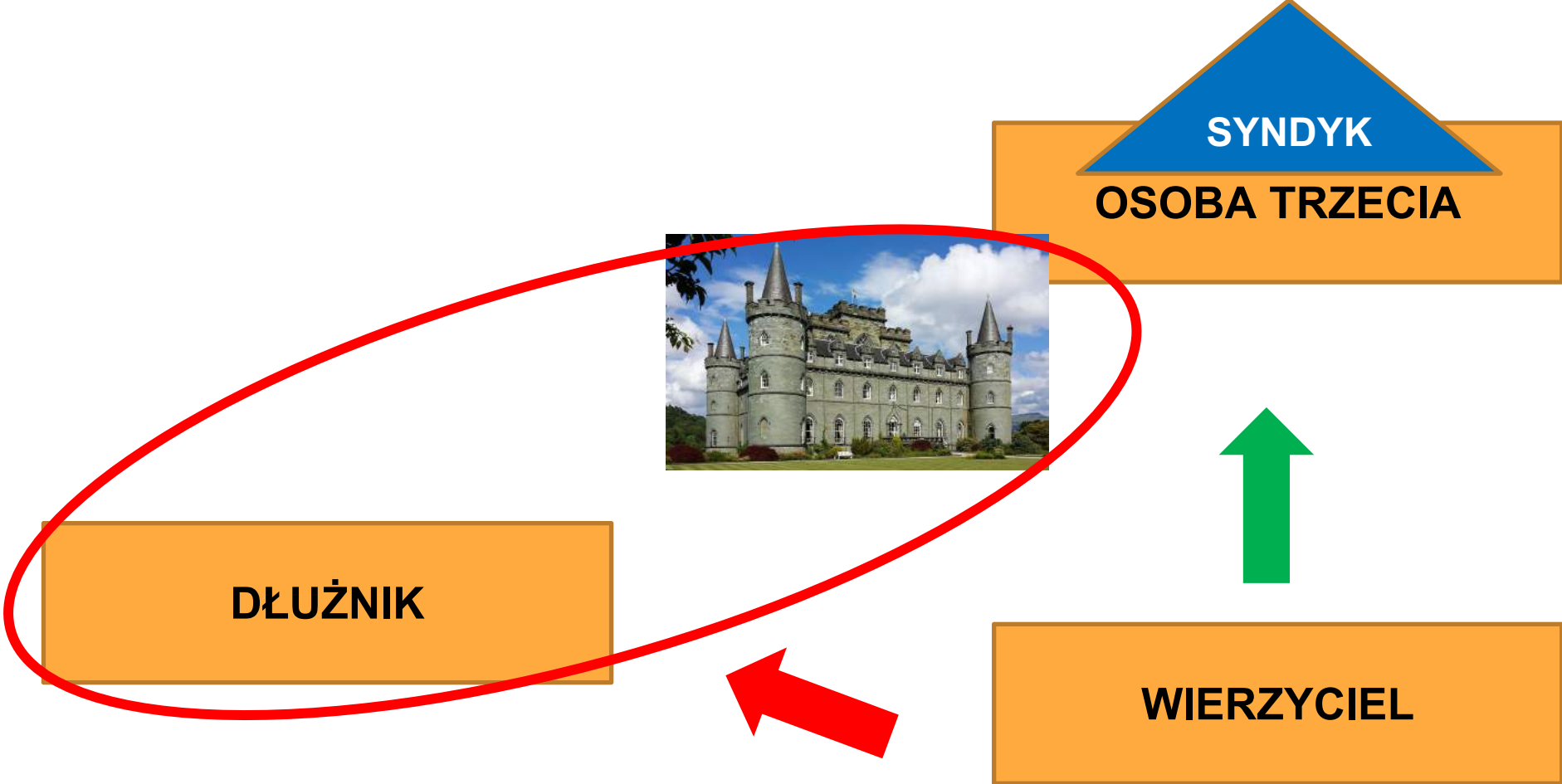
DŁUŻNIK

OSOBA TRZECIA

WIERZYTEL

Teza 1

Odpowiedzialność upadłej osoby trzeciej wobec wierzyciela pauliańskiego nie jest zobowiązaniem niepieniężnym do znoszenia egzekucji, a zatem zobowiązanie to nie podlega zmianie w zobowiązanie pieniężne zgodnie z artykułem 91 ust. 2 p.u.

Teza 2

Wierzyciel pauliański po ogłoszeniu upadłości osoby trzeciej nie może kontynuować ani wszczynać nowego sądowego postępowania egzekucyjnego z majątku wchodzącego w skład masy upadłości.

Zbieg egzekucji sądowej oraz postępowania upadłościowego do przedmiotu objętego skargą pauliańską rozstrzygany jest przez regułę kolizyjną określoną w art. 146 p.u.

Teza 3

Wierzyciel pauliański zaspokaja się z masy upadłości w ramach postępowania upadłościowego prowadzonego przez syndyka.

Wierzyciel ten zachowuje pierwszeństwo zaspokożenia określone w artykule 532 k.c.

Teza 4

Konkurencję pierwszeństwa zaspokojenia z przedmiotu objętego zaskarżeniem pauliańskim rozstrzyga reguła pierwszeństwa określona w art. 532 k.c.

A zatem wierzyciel pauliański posiada bezwzględne pierwszeństwo przed wszystkimi wierzycielami osoby trzeciej, w tym wierzycielami uprzywilejowanymi.

„Znoszenie egzekucji” nie jest zobowiązaniem majątkowym niepieniężnym

Art. 91 ust. 2 p.u.

Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na **zobowiązania pieniężne** i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Prawo wierzyciela wobec osoby trzeciej to prawo egzekucyjne, czysto procesowe.

To wyłącznie egzekucyjne, a nie materialnoprawne rozszerzenie na przedmiot czynności pauliańskiej skuteczności jego wierzytelności wobec dłużnika.

Zakaz egzekucji w upadłości

Art. 146.

1. **Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości**, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to **umarza się z mocy prawa** po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.(...)

3. Po dniu ogłoszenia upadłości **niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości** (...)

Art. 189.

Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest **każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości**, choćby wierzytelność nie wymagała zgłoszenia.

Art. 93

1. Potrącenie wierzytelności upadłego **z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne**, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

Art. 327

1. Zastawnik zastawu rejestrowego **może zaspokoić się z przedmiotu zastawu przez jego przejęcie** albo zbycie w trybie określonym w art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu przewiduje taki sposób zaspokojenia zastawnika.

Art. 330a

1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, **wierzyciel może przejąć na własność ruchomości** wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od połowy ceny oszacowania.

Art. 773¹ k.p.c.

§ 1. W wypadku zbiegu egzekucji do tych samych rzeczy, wierzytelności lub praw, **dalszą egzekucję prowadzi komornik właściwy według przepisów niniejszego kodeksu.**

Art. 146 p.u.

1. **Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości**, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to **umarza się z mocy prawa** po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.(...)

3. Po dniu ogłoszenia upadłości **niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości** (...)

Czy wierzyciel pauliański zachowuje uprzywilejowanie z art. 532 k.c.?

Jaki jest zakres tego uprzywilejowania wobec innych wierzycieli upadłościowych?

Jaki jest konkretny tryb zaspokojenia tego wierzyciela?

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c. Wierzyciel pauliański w upadłości zachowuje uprzywilejowanie

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c. Wierzyciel pauliański w upadłości zachowuje uprzywilejowanie

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c.

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 51 ust. 1 pkt 5 p.u.

Art. 313 ust. 2 p.u.

Art. 336 ust. 1 p.u.

Art. 345 ust. 1 p.u.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone **hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską**, a także wygasające według przepisów ustawy **prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na** nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu

Art. 51 ust. 1 pkt 5 p.u.

Art. 313 ust. 2 p.u.

Art. 336 ust. 1 p.u.

Art. 345 ust. 1 p.u.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, (...) wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na nieruchomości, (...) podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, (...)

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 65 u.k.w.i.h.

1. W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego **wierzyciel może dochodzić zaspokożenia z nieruchomości** bez względu na to, czyją stała się własnością, i **z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości** (hipoteka).

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 65 u.k.w.i.h.

1. W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego **wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości** bez względu na to, czyją stała się własnością, i **z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości** (hipoteka).

Art. 5.

W razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe (rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych).

Art. 6.

1. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie chroni rozporządzeń nieodpłatnych albo **dokonanych na rzecz nabywcy działającego w złej wierze.**

2. W złej wierze jest ten, kto wie, że **treść księgi wieczystej jest niezgodna z rzeczywistym stanem prawnym**, albo **ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć.**

Art. 1025 § 1 k.p.c. Z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokaja się w następującej kolejności:

- 1)koszty egzekucyjne;
- 2)należności alimentacyjne;
- 3)należności za pracę za okres 3 miesięcy do wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych [przepisach](#) oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i koszty zwykłego pogrzebu dłużnika;
- 4)należności zabezpieczone hipoteką morską lub przywilejem na statku morskim;
- 5)należności zabezpieczone hipoteką**, zastawem, zastawem rejestrowym i zastawem skarbowym albo korzystające z ustawowego pierwszeństwa oraz prawa, które ciążyły na nieruchomości przed dokonaniem w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub przed złożeniem do zbioru dokumentów wniosku o dokonanie takiego wpisu;

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokożenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 70.

Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Wykonanie wyroku pauliańskiego przez syndyka

dr Patryk Filipiak

30.11.2018

Dziękuję za uwagę

ZASKARŻANIE CZYNNOŚCI PRAWNEJ DŁUŻNIKA DOKONANEJ Z POKRZYWDZENIEM WIERZycIELI
Konferencja naukowa

30.11.2018 *Uczelnia Łazarskiego
w Warszawie*

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

Konferencja

organizatorzy:

patroni:

Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych
Samorząd Zawodowy Doradców Restrukturyzacyjnych

partnerzy:

Wolters Kluwer

patroni medialni:

organizator techniczny:

Tomczak | Stanisławski

30.11.2018 *Uczelnia Łazarskiego
w Warszawie*

INSTYTUT PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO
I RESTRUKTURYZACYJNEGO
ORAZ BADAŃ NAD NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Zaskarżanie czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli

Konferencja

